

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ERGO INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2021-11-05 Nr. 429-409
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2020 m. gruodžio 30 d. įvyko eismo įvykis, kurio metu susidūrė pareiškėjos dukros vairuojama transporto priemonė „Seat Leon“ ir automobilis „VW Multivan“, kurio valdytojų civilinę atsakomybę yra apdraudęs draudikas (toliau – Įvykis).

Pareiškėjos dukra 2021 m. sausio 4 d. draudikui pateikė pranešimą apie Įvykį ir prašymą išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią Įvykio metu transporto priemonei „Seat Leon“ padarytą žalą. 2021 m. sausio 4 d. pranešime apie Įvykį transporto priemonės „Seat Leon“ valdytoja nurodė, kad Įvykis įvyko 2020 m. gruodžio 30 d. Kaune, Žemaičių plente, kai automobilis „VW Multivan“, važiuodamas greitėjimo juosta, kliudė transporto priemonę „Seat Leon“. Transporto priemonės „Seat Leon“ valdytoja draudikui taip pat pateikė duomenis apie Įvykio metu „aplamdytus transporto priemonės „Seat Leon“ šonus, stogą“.

Remiantis pareiškėjos dukros 2021 m. sausio 2 d. ADB „Gjensidige“, kuri yra apdraudusi pareiškėjai priklausančios transporto priemonės „Seat Leon“ valdytojų civilinę atsakomybę, pateiktu Įvykio aplinkybių paaiškinimu (toliau - Transporto priemonės „Seat Leon“ valdytojos 2021 m. sausio 2 d. raštas), nustatyta, kad nors pareiškėjos dukra 2020 m. gruodžio 30 d. eismo įvykio deklaracijoje savo parašu patvirtino atsakomybės už Įvykio kilimą faktą, tačiau ji nesutinka, kad Įvykio priežastimi galėjo būti jos neteisėti veiksmai prieš Įvykį.

Transporto priemonės „Seat Leon“ valdytojos 2021 m. sausio 2 d. rašte nurodyta, kad prieš įvykstant Įvykiui ji judėjo nuo Šilainių iki Sargėnų. Transporto priemonės „Seat Leon“ valdytoja nurodė: „Tam man reikėjo persirikiuoti į greitėjimo juostą dešinėje. Greitėjimo juosta yra atskirta plačia brūkšnine linija, kurios brūkšnių ilgis tris kartus trumpesnis už tarpus ir žymi ribas tarp greitėjimo juostos ir kitos eismo juostos. Laikydamosi visų eismo taisyklių, iš anksto prieš pradėdant manevrą rodydama posūkio signalą, laukiau kol lygiagrečiai manęs, truputį priekyje, greitėjimo juosta judanti sunkiasvorė transporto priemonė užbaigs manevrą į kairę ir įsilies į srautą. Už sunkiasvorės transporto priemonės tolumoje dar mačiau automobilį, kuris judėjo išvažiavimu iš A5 kelio taip pat rodydamas posūkį į kairę ir ruošdamasis išvažiuoti iš greitėjimo juostos bei įsilieti į srautą, judantį Klaipėdos kryptimi. Pravažiavus sunkiasvoriui automobiliui, įsitikinau, kad šalia manęs nėra kitų transporto priemonių ir pradėjau manevrą į dešinę. Staiga pajutau smūgį į mano transporto priemonės galinę dalį, mano automobilis tapo nevaldomas ir vertėsi. Man išsivadavus iš sumaitoto automobilio, prie manęs priėjo mano automobilį taranavusio automobilio vairuotojas, atsiprašinėdamas sakė, kad manęs nepastebėjo. Į eismo įvykio vietą atvykę kelių eismo policijos pareigūnai kažką pakalbėjo su „VW Multivan“ vairuotoju ir po pokalbio tiek „VW Multivan“ vairuotojas, tiek pareigūnai pradėjo teigti, kad esu kalta dėl šio eismo įvykio. Policijos pareigūnai teigė, kad aš nesilaikiau dešinės rankos taisyklės. Nors Kelių eismo taisyklių 115 punkte numatyta, kai transporto priemonių vairavimo trajektorijos kertasi, o važiavimo tvarka Taisyklėse neaptarta, kelių privalo duoti vairuotojas, kuriam transporto priemonė artėja iš dešinės. O „VW Multivan“ vairuotojo važiavimo tvarką nurodo 203 kelio ženklas ir Kelių eismo taisyklių 112 punktas. Paveikta

trauminio šoko po apsvertimo smūgio metu, išgąščio ir pareigūnų klaidinimų bei jų neįsigilinimo į įvykusią situaciją, parašu patvirtinau, kad esu atsakinga už žalą, nors taip nėra."

Draudikas 2021 m. sausio 26 d. raštu pareiškėją informavo apie sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią įvykio metu transporto priemonei „Seat Leon“ padarytą žalą. Draudikas pareiškėjai nurodė, kad, įvertinus eismo įvykio deklaracijoje užfiksuotą informaciją, eismo įvykio dalyvių paaiškinimus, abiejų automobilių apgadinimų pobūdį bei lokalizaciją, buvo nustatyta, kad transporto priemonės „Seat Leon“ valdytoja, vairuodama minėtą automobilį, „pažeidė Kelių eismo taisyklių 104 punktą (Persirikiuodamas vairuotojas privalo duoti kelią transporto priemonėms, važiuojančioms gretima eismo juosta ta pačia kryptimi. Jeigu ta pačia kryptimi važiuojančios transporto priemonės persirikiuoja kartu, vairuotojas privalo duoti kelią dešinėje esančiai transporto priemonei.), kas ir sąlygojo eismo įvykio kilimą."

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko sprendimu atsisakyti mokėti draudimo išmoką, prašyme nagrinėti vartojimo ginčą iš esmės pakartotojo Transporto priemonės „Seat Leon“ valdytojos 2021 m. sausio 2 d. rašte nurodytas aplinkybes apie įvykį. Pareiškėja pabrėžė, kad draudikas neginčija, jog iki įvykio transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas važiavo „greitėjimo / lėtėjimo juosta“, o ne pirma juosta, kaip transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas draudikui buvo nurodęs pateiktuose paaiškinimuose apie įvykį. Pareiškėja nurodė, kad „Žemaičių pl. prisijungia prie A kelio greitėjimo / lėtėjimo juostos ir kelias jau yra bendrai Žemaičių pl., kuriuo, gruodžio 30 d. rytą judėdama link Sargėnų, S. M. staiga pajuto stiprų smūgį į jos vairuojamą transporto priemonę."

Pareiškėja nurodė, kad nors draudikas neginčija ir pripažįsta faktą, kad „VW Multivan“ važiavo „greitėjimo / lėtėjimo juosta“, tačiau mano, kad šiuo atveju turi būti taikoma „dešinės rankos“ taisyklė. Pareiškėja nurodė, kad transporto priemonės „VW Multivan“ vairuotojas važiavo šalutiniu keliu ir turėjo vadovautis 203-iu kelio ženklu ir Kelių eismo taisyklių 112 punktu. „VW Multivan“ vairuotojo kelyje, judant link greitėjimo juostos, yra 203-ias kelio ženklas, kuris pagal Kelių eismo taisykles reiškia „Duoti kelią“. Pareiškėja pabrėžė, kad „VW Multivan“ vairuotojas nesustojo, net nesumažino greičio, o gal net ir padidino jį prieš atsitrenkdamas į transporto priemonę „Seat Leon“, nes smūgis, apvertęs šį automobilį, buvo labai stiprus. Pareiškėja nurodė, kad „galimai „VW Multivan“ vairuotojas nebuvo pakankamai atidus, todėl nepastebėjo ženklo arba Seat Leon automobilio ir neišvengė susidūrimo“. Pareiškėja atkreipė dėmesį į tai, kad aplinkybes apie nepastebėtą transporto priemonę „Seat Leon“ nurodė ir pats transporto priemonės „VW Multivan“ vairuotojas, įvykus įvykiui.

Pareiškėja taip pat pabrėžė, kad ne transporto priemonė „Seat Leon“ kliudė automobilį „VW Multivan“, o būtent šis automobilis trenkėsi į pareiškėjos dukters vairuojamą transporto priemonę „Seat Leon“. Pareiškėjos teigimu, transporto priemonės „Seat Leon“ „apgadinimo vietos ir šio automobilio vertimosi faktas patvirtina, kad smūgis įvyko būtent į Seat Leon, o ne priešingai. Transporto priemonės „VW Multivan“ vairuotojas nesilaikė Kelių eismo taisyklių, kelio ženklavimo bei ženklų reikalavimų, saugaus atstumo, galimai laiku nepastebėjo Seat Leon automobilio, todėl trenkėsi į jo dešinę galinę šoną savo automobilio priekiniu kairiu šonu. Autoįvykis įvyko maždaug 130 m nuo 203-io kelio ženklo, ne pravažiavus sankirtą, kaip teigia draudikas, o būtent pagrindinio kelio ir greitėjimo / lėtėjimo juostų sankirtoje, kelio ženklavimui dar leidžiant iš šios juostos važiuoti ir link Sargėnų, ir link Klaipėdos."

Pareiškėja taip pat nurodė, kad 2020 m. gruodžio 30 d. eismo įvykio deklaracija nebuvo užpildyta išsamiai (pvz., nebuvo nubraižyta tiksli eismo įvykio schema (nėra pažymėtos eismo įvykio juostos, pagal kurių žymėjimą būtų galima nustatyti, kuriomis eismo juostomis iki susidūrimo judėjo įvykyje dalyvavusios transporto priemonės, taip pat nėra galimybės nustatyti, ar transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas prieš įvykį buvo pradėjęs manevrą į kairę ir kt.).

Pareiškėjos teigimu, draudikas sprendimą nemokėti draudimo išmokos priėmė, nesurinkęs visos jam prieinamos informacijos ir vadovaudamasis netiksliai užpildytos 2020 m. gruodžio 30 d. eismo įvykio deklaracijos duomenimis ir šioje deklaracijoje klaidingai pareiškėjos dukters prisiimta atsakomybe už įvykio kilimą. Pareiškėjos manymu, draudikas neįsigilino į „kelio ženklavimo aplinkybę, todėl teigia, kad susidūrimo vietoje 203-ias kelio ženklas jau negaliojo, remiasi aplinkybe, kad susidūrimas įvyko 130 m nuo kelio ženklo ir tai yra per toli". Nesutikdama su draudiko pateiktu įvykio aplinkybių vertinimu, pareiškėja teigė, kad „Įvykis įvyko pasibaigus ištisinei juostai, Seat Leon automobiliui važiuojant pagrindiniu prisijungiančiu keliu, o VW Multivan atvažiavus iš greitėjimo / lėtėjimo juostos".

Pareiškėja nurodė, kad, siekiant pagrįsti reikalavimą mokėti draudimo išmoką, buvo

kreiptasi į „Lietuvos automobilių kelių direkciją prie LR Susisiekimo ministerijos dėl išaiškinimo, kaip šioje sankryžoje turi elgtis vairuotojai“. Iš minėtos institucijos buvo gautas atsakymas, kad „Eismo saugos skyriaus darbuotojų nuomone, kelio ženklas Nr. 203 būtent ir reiškia, kad vairuotojas privalo duoti kelią transporto priemonėms, važiuojančioms kertamu keliu ar prisijungiančiu keliu“. Pareiškėja taip pat nurodė, kad buvo siekta surinkti įvykyje dalyvavusių policijos pareigūnų išaiškinimus apie įvykio aplinkybes, tačiau buvo gautas atsakymas, kad duomenų apie įvykį policijos pareigūnai neužfiksavo, nes įvykio dalyviai užpildė eismo įvykio deklaraciją.

Remdamasi aplinkybėmis dėl netikslų 2020 m. gruodžio 30 d. eismo įvykio deklaracijos duomenų, taip pat nurodydama, kad įvykio situacijai turi būti taikomos 2002 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1950 patvirtintų Kelių eismo taisyklių (toliau – KET) 112 punkto nuostatos, pareiškėja draudikui kėlė reikalavimą išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią įvykio metu transporto priemonei „Seat Leon“ padarytą žalą.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė neginčijantis, kad nagrinėjamu atveju yra taikytinos KET nuostatos, reglamentuojančios eismo įvykių situacijas, kurios susidaro transporto priemonėms rikiuojantis kelyje su bendra lėtėjimo ir greitėjimo juosta. Draudikas pabrėžė, kad 2021 m. sausio 2 d. transporto priemonės „Seat Leon“ valdytojos paaiškinimus apie įvykį, kuriuose nurodyta, kad įvykis įvyko, „kai automobilio „Seat Leon“ valdytoja pradėjo manevrą į dešinę į greitėjimo / lėtėjimo juostą“, patvirtina automobilio „VW Multivan“ valdytojo paaiškinimai apie įvykio aplinkybes. Draudiko teigimu, įvykio dalyvių paaiškinimuose apie juostas, kuriomis jų valdomos transporto priemonės judėjo iki įvykio, nėra prieštaravimų, tačiau „kiekvienas iš dalyvių skirtingai įvardina tą pačią eismo juostą: „Seat Leon“ – greitėjimo / lėtėjimo, o „VW Multivan“ – pirmąją“. Draudikas atkreipė dėmesį į tai, kad „tarp draudiko ir pareiškėjos nėra ginčo dėl eismo įvykio dalyvių važiavimo eismo juostomis“.

Draudikas nurodė, kad „siekdamas pašalinti netikslumus dėl transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojo veiksmų, kreipėsi į draudėją, eismo įvykio metu vairavusį „VW Multivan“, prašydamas detaliau paaiškinti eismo įvykio aplinkybes. 2021 rugsėjo 29 d. gautas draudėjo paaiškinimas bei eismo įvykio vietos nuotraukoje (Screenshot) draudėjas nurodė „VW Multivan“ važiavimo juostą. Pateiktas paaiškinimas patvirtino, kad „VW Multivan“ vairuotojas važiovo greitėjimo / lėtėjimo juosta, kurią įvardina „pirmąją“, o vėliau – „dešiniąją“ juosta ir nekeitė važiavimo krypties.“

Draudikas informavo, kad „draudiko transporto žalų ekspertai, turintys specialių žinių ir ilgametę darbo patirtį, išanalizavo ginčo eismo įvykyje dalyvavusių transporto priemonių patirtus apgadinimus, lokalizaciją ir patvirtina, eismo įvykyje dalyvavusių transporto priemonių apgadinimai, t. y. charakteringų sugadinimų nebuvimas ant automobilio „VW Multivan“ kairės pusės šoninių detalių už priekinio kairės pusės rato ir ant automobilio „Seat Leon“ galinio bamperio bei dešinės pusės galinio sparno galinės dalies (virš galinio dešinės pusės rato ir galinio bamperio) – patvirtina, jog „VW Multivan“ nekeitė važiavimo krypties į kairę, transporto priemonių susidūrimas įvyko „Seat Leon“ pakeitus judėjimo kryptį į dešinę pusę.“

Be to, draudikas pabrėžė, kad pareiškėjos teiginiai, kad prieš įvykstant įvykiui transporto priemonė „VW Multivan“ kliudė automobilį „Seat Leon“, yra deklaratyvūs ir nepagrįsti ekspertiniais paaiškinimais apie sugadinimų pobūdį ir kt. Draudikas nurodė, kad atliekant ekspertinį įvykio aplinkybių tyrimą buvo nustatyta, kad įvykio metu transporto priemonė „Seat Leon“ atsitrenkė į automobilį „VW Multivan“.

Draudikas taip pat nurodė, kad „pareiškėjos prašymu, jai buvo pateikta visa draudiko administruotos žalos medžiaga, su kuria buvo pateikti ir 2021 m. sausio 18 d. „VW Multivan“ vairuotojo paaiškinimai. Tuo tarpu „VW Multivan“ vairuotojas paaiškinimus teikė neturėdamas jokios informacijos apie „Seat Leon“ vairuotojos pateiktus vėlesnius paaiškinimus dėl eismo įvykio bei pareiškėjos pretenzijoje, prašyme teikiamą eismo įvykio situacijos aiškinimą.“ Draudikas atkreipė dėmesį į tai, ką nurodė transporto priemonės „VW Multivan“ vairuotojas jau pirmajame 2021 m. sausio 18 d. pateiktame paaiškiniame dėl eismo įvykio aplinkybių: „Automobilis Seat persirikiuojant iš antrosios eismo juostos kliudė pirmąją juosta važiuojančio VW Multivan priekinį kairį ratlankį, sparną bei bamperį“, o papildomame paaiškiniame patikslino: „važiavimo krypties nekeičiau.“

Draudikas priminė, kad dar 2021 m. gegužės 3 d. raštu pareiškėjai pateiktuose paaiškinimuose dėl sprendimo nemokėti draudimo išmokos pabrėžė, kad „KET 112 punkto prasme vairuotojas, važiuojantis greitėjimo juosta ir įsiliejantis į transporto srautą (ypač aktualu kai yra greitėjimo juostos pabaiga), privalo duoti kelią tiesiai kelio pagrindine eismo juosta važiuojančioms transporto priemonėms, tačiau šis reguliavimas jokiū būdu neįtvirtina ir

nenurodo vairuotojui pareigos duoti kelią transporto priemonėms, persirikiuojančioms iš pagrindinio kelio į greitėjimo (lėtėjimo) juosta, juolab jei vairuotojas tęsia judėjimą eismo juosta, kai greitėjimo juosta pereina į lėtėjimo juosta."

Draudikas nurodė, kad, „siekdamas pagrįsti savo vertinimą dėl eismo įvykio situacijai taikytinų Kelių eismo taisyklių reikalavimų, 2021 m. rugsėjo 3 d. išsiuntė paklausimus Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir LR susisiekimo ministerijai, prašydamas nagrinėjamo ginčo įvykio situacijai pateikti išaiškinimą KET atžvilgiu. Užklauso VĮ Lietuvos automobilių Kelių direkcijai draudikas nesiuntė, kadangi iš pareiškėjos pateikto susirašinėjimo su valstybės įmonėmis matyti, jog VĮ Lietuvos automobilių Kelių direkcijai neteikia tokio aiškinimo."

Draudikas taip pat nurodė, kad 2021 m. rugsėjo 20 d. „Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kelių policijos valdyba draudikui pateikė atsakymą, kuriuo persiuntė 2021 m. gegužės mėn. LR susisiekimo ministerijos pateiktą išaiškinimą dėl analogiškų aplinkybių eismo įvykiui taikytinų Kelių eismo taisyklių reikalavimų. Kaip matyti, LR susisiekimo ministerija nurodo, jog jei greitėjimo juosta važiuojančio automobilio vairuotojas neketina įsiliesti į srautą (nesirikiuoja), t. y. toliau važiuoja savo eismo juosta, kuri pereina į lėtėjimo juosta, KET 112 punktas netaikytinas." Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) draudikui nepateikė atsakymo į draudiko kreipimąsi.

Draudikas pabrėžė, jog „pareiškėja siekia, kad įvykio situacijai būtų taikomi kelio ženklo Nr. 203 „Duoti kelią“ reikalavimai“. 2021 m. gegužės 3 d. pareiškėjai pateiktame atsakyme draudikas detaliai pasisakė dėl ženklo Nr. 203 galiojimo ir netaikymo nagrinėjamu atveju. Kelio ženklo Nr. 203 „Duoti kelią“ su nukreipiamuoju kelio ženklu Nr. 401 „Važiuoti tiesiai“ galiojimas apibrėžtas kelių sankirtos ploto. Aplinkybė, kad eismo įvykis įvyko apie 130 m nuo nurodytų kelio ženklų, patvirtina, jog eismo įvykis įvyko jau ne kelio ženklu Nr. 203 ir Nr. 401 galiojimo ribose. Taip pat iš „VW Multivan“ vairuotojo pateiktų paaiškinimų akivaizdu, jog „Seat Leon“ vairuotoja klaidingai vertino kelio ženklo Nr. 203 galiojimą, „jai suteikiamą pirmumą, ko pasėkoje neįsitikinusi eismo situacijos saugumu, atliko manevrą – persirikiavimą į gretimą eismo juosta dešinėje ir būtent šie jos veiksmai lėmė eismo įvykio kilimą“.

Remdamasis surinktų įrodymų visuma, draudikas mano, kad transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojui nekyla civilinė atsakomybė dėl įvykio, todėl nėra pagrindo tenkinti pareiškėjos reikalavimo išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią transporto priemonei „Seat Leon“ padarytą žalą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiško ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią įvykio metu transporto priemonei „Seat Leon“ padarytą žalą, pagrįstumo.

Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCPDĮ) 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudimo išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. Bendrosios civilinės atsakomybės sąlygos yra neteisėta veika, atsiradusi žala, priežastinis ryšys tarp neteisėtos veikos ir žalos bei kaltė (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.246–6.249 straipsniai). Tai reiškia, kad teisę į žalos atlyginimą nukentėjęs asmuo įgyja tik tada, kai žalą patiria dėl neteisėtos kito asmens veikos (veikimo ar neveikimo).

1. Dėl eismo įvykių situacijų, kurios susidaro transporto priemonėms rikiuojantis kelyje su bendra lėtėjimo ir greitėjimo juosta, teisinio reglamentavimo

Vertinant, ar draudikas priėmė pagrįstą sprendimą, kad transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojui nekyla civilinė atsakomybė dėl įvykio, pažymėtina tai, kad draudikas neginčija argumento, kad nagrinėjamu atveju yra taikytinos KET nuostatos, reglamentuojančios eismo įvykių situacijas, kurios susidaro transporto priemonėms rikiuojantis kelyje su bendra

lėtėjimo ir greitėjimo juosta.

Pareiškėjos manymu, Įvykiui yra taikomos KET 112 straipsnio nuostatos, kad jeigu yra greitėjimo juosta, skirta įvažiuoti į kelią, vairuotojas privalo važiuoti ja ir įsiliesti į transporto srautą, duodamas kelią juo važiuojančioms transporto priemonėms.

Pažymėtina, kad dėl minėto pobūdžio situacijų Susisiekimo ministerija inicijavo KET 102 ir 112 punktų patikslinimus. Remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybei adresuoto Susisiekimo ministerijos 2021 m. birželio 25 d. rašto Nr. 2-2767 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto“ (toliau – Projektas) 17 punktu, „KET 104 ir 112 punktų pakeitimais siekiama aiškiau reglamentuoti ir išspręsti daug ginčų ir konfliktų keliuose keliančią eismo situaciją, kuri susidaro transporto priemonėms rikiuojantis kelyje su bendra lėtėjimo ir greitėjimo eismo juosta. Tokioje situacijoje greitėjimo juosta į transporto srautą ketinančiam įsiliesti (persirikiuoti) vairuotojui pagal KET 112 punktą privalo duoti kelią juo važiuojančioms arba į lėtėjimo juostą persirikiuojančioms transporto priemonėms. Jei greitėjimo juosta važiuojantis vairuotojas neketina persirikiuoti, įsiliesti į gretimą eismo juostoje judantį transporto srautą, o tęsia judėjimą ta pačia eismo juosta, kuri iš greitėjimo juostos pereina į lėtėjimo juostą, tokioje situacijoje kelią duoda iš kelio išvažiuojantis ir į lėtėjimo juostą besirikiuojantis transporto priemonės vairuotojas (KET 104 punkto pirmasis sakinys).“

Remiantis draudiko 2021 m. rugsėjo 3 d. Susisiekimo ministerijai ir Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) pateiktų paklausimų duomenimis, nustatyta, kad draudikas šioms institucijoms pateikė informaciją apie Įvykio vietą ir nurodė Įvykio aplinkybes: „Automobilis A, atvažiuoja nuo Šilainių mikrorajono Žemaičių plentu, pirma juosta, ir juda link Sargėnų, tam atlieka persirikiavimo manevrą į greitėjimo – lėtėjimo juostą kelyje A1. Šia greitėjimo juosta juda automobilis B. Automobilių susidūrimas įvyksta po antruoju tiltu, maždaug apie 130 m. nuo kelių susikirtimo, prieš kurį stovi ženklas Nr. 203 „Duoti kelią.“ Draudikas Susisiekimo ministerijos paprašė pateikti paaiškinimus, „kurio automobilio vairuotojas būtų laikomas pažeidusiu KET reikalavimus ir atsakingu dėl eismo įvykio kilimo, pagal eismo įvykio metu galiojusį KET reguliavimą, jeigu automobilio B vairuotojas atlieka persirikiavimą, siekdamas įsiliesti į gretimą eismo juostoje judantį transporto srautą, Žemaičių plentu ir jei automobilio B vairuotojas nekeičia važiavimo krypties ir tęsia judėjimą ta pačia eismo juosta, kuri iš greitėjimo juostos pereina į lėtėjimo juostą“.

Policijos departamento atsakyme į draudiko 2021 m. rugsėjo 3 d. raštą nurodyta: „Paklausimo nagrinėjimo metu nustatyta, kad analogiškas kelių eismo taisyklių išaiškinimo paklausimas Kauno apskr. VPK Kelių policijos valdybai jau buvo teiktas kitų asmenų ir buvo persiustas pagal kompetenciją į VĮ Lietuvos automobilių kelių direkciją. 2021 m. gegužės 4 d. Kauno apskr. VPK Kelių policijos valdyboje buvo gautas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos paaiškinimas, reg. Nr. (*duomenys neskelbtinti*), dėl minėtame paklausime nurodytų važiavimo tvarkos ir kelių eismo taisyklių taikymo.“ Policijos departamentas draudikui persiuntė susipažinti Susisiekimo ministerijos pateiktą paaiškinimą (toliau – Susisiekimo ministerijos pateiktas paaiškinimas).

Susisiekimo ministerijos pateiktame paaiškinime nurodyta: „Eismo tvarka kelių ruožuose, kur yra įrengtos greitėjimo juostos, yra aptariama KET 112 punkte, kuris nustato, kad „jeigu yra greitėjimo juosta, skirta įvažiuoti į kelią, vairuotojas privalo ja ir įsiliesti į transporto srautą, duodamas kelią juo važiuojančioms transporto priemonėms“. Mūsų nuomone, šis punktas taikytinas tuo atveju, kai greitėjimo juosta važiuojantis vairuotojas (nurodytoje situacijoje – automobilis B) ketina įsiliesti į srautą, t. y. persirikiuoti į kairiau esančią eismo juostą. Šiuo atveju (pagal KET 112 punktą) šis vairuotojas duoda kelią gretimai eismo juosta važiuojančiam transportui (nurodytoje situacijoje – automobiliui A). Daugeliu atveju tokio tipo sankryžose prieš greitėjimo juostą įrengiamas pirmumo kelio ženklas Nr. 203 „Duoti kelią“, kuris papildomai informuoja greitėjimo juosta važiuojantį vairuotoją apie pareigą įsiliėjant į transporto srautą (rikiuojantis) duoti kelią kitiems vairuotojams. Kai greitėjimo juosta važiuojančio automobilio (B) vairuotojas neketina įsiliesti į srautą (t. y. nesirikiuoja), t. y. toliau važiuoja savo eismo juosta, kuri pereina į lėtėjimo juostą, ir ketina pasukti į dešinę, mūsų nuomone, KET 112 punktas netaikytinas, o kito automobilio (A) vairuotojui, kuris ketina persirikiuoti į lėtėjimo juostą, taikomi KET 101 ir 104 punktai.“ Atkreiptinas dėmesys, kad Policijos departamento draudikui persiusti nagrinėjamo Įvykio situacijos vertinimui reikšmingi Susisiekimo ministerijos duomenys iš esmės patvirtina Projekte nurodytas aplinkybes dėl KET nuostatų detalizavimo.

Nors draudikas pateiktame atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi nurodė, kad Susisiekimo

ministerija jam nepateikė atsakymo į 2021 m. rugsėjo 3 d. paklausimą, tačiau ADB „Gjensidige“, kuri yra apdraudusi transporto priemonės „Seat Leon“ valdytojų civilinę atsakomybę, taip pat 2021 m. rugsėjo 15 d. raštu minėtai institucijai pateikė iš esmės analogiško pobūdžio klausimus, kaip ir draudiko 2021 m. rugsėjo 3 d. Susisieikimo ministerijai adresuotame rašte nurodyti klausimai. ADB „Gjensidige“ Susisieikimo ministerijai adresuotame 2021 m. rugsėjo 15 d. rašte nurodyta ta pati įvykio situacija, kaip ir draudiko 2021 m. rugsėjo 3 d. Susisieikimo ministerijai pateiktame paklausime dėl KET nuostatų išaiškinimo, papildomai nurodant, kad „preliminari transporto priemonių susidūrimo vieta – WGS 54.939238, 23.883906“.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad Susisieikimo ministerijos ADB „Gjensidige“ pateiktame atsakyme buvo pateikti tokie patys paaiškinimai, kaip ir Policijos departamento draudikui persiūstuose Susisieikimo ministerijos pateiktuose paaiškinimuose. ADB „Gjensidige“ Susisieikimo ministerijos pateiktame atsakyme taip pat nurodyta, kad „situacijoje, kai automobilio (B) vairuotojas ketina iš greitėjimo juostos įsilieti į transporto srautą, privalu duoti kelią juo važiuojančioms transporto priemonėms (KET 112 p.). Situacijoje, kai automobilio (B) vairuotojas neketina įsilieti į srautą (nesirikiuoja), t. y. toliau važiuoja savo eismo juosta, kuri pereina į lėtėjimo juosta, mūsų nuomone, KET 112 punktas netaikytinas, o automobilio (A) vairuotojui, kuris ketina persirikiuoti į lėtėjimo juosta, taikomi KET 101 ir 104 punktų reikalavimai.“ Susisieikimo ministerija ADB „Gjensidige“ adresuotame rašte taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad „Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 7442 pritarė KET pakeitimams (tarp jų ir KET 104 ir 112 punktų pakeitimui), kurie įsigalioja 2022 m., tačiau, mūsų nuomone, eismo tvarka bendrose lėtėjimo–greitėjimo juostose iš esmės nėra keičiama, o KET 104 ir 112 punktų nuostatos tik patikslintos, siekiant aiškumo.“

Todėl nagrinėjamu atveju, remiantis Susisieikimo ministerijos pateiktais KET nuostatų išaiškinimais, pažymėtina, kad, vertinant draudiko nurodytas aplinkybes dėl transporto priemonės „Seat Leon“ valdytojos atsakomybės už įvykio kilimą, svarbu nustatyti, ar transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas prieš įvykį ketino iš greitėjimo juostos įsilieti į transporto srautą, ar minėto automobilio vairuotojas nesirikiavo, o toliau važiavo savo eismo juosta, kuri pereina į lėtėjimo juosta.

2. Dėl pareiškėjos reikalavimo įvykiui taikyti KET 112 punkto nuostatas pagrįstumo

Siekdama pagrįsti argumentą, kad įvykio situacijai yra taikytinos KET 112 punkto nuostatos, prašyme nagrinėti vartojimo ginčą pareiškėja teigė, kad, priimdamas sprendimą įvykiui netaikyti KET 112 punkto, draudikas rėmėsi klaidingai užpildytos 2020 m. gruodžio 30 d. eismo įvykio deklaracijos duomenimis. Pareiškėjos teigimu, transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas eismo įvykio deklaracijoje „transporto priemonės nupiešė sukeistas vietomis, nepavaizduota eismo įvykio schema, nėra parodyta, kokiomis kryptimis judėjo transporto priemonės iki susidūrimo, todėl liko neaišku, ar transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas nebuvo pradėjęs manevro į kairę.“ Kita vertus, transporto priemonė „VW Multivan“ atsitrenkė į automobilį Seat Leon“, o ne atvirkščiai. Be to, pareiškėjos teigimu, transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas prieš įvykį galėjo viršyti leistiną greitį, nebuvo pakankamai atidus ir „nesivadovavo 203-iu kelio ženklu“.

Vertinant minėtus pareiškėjos argumentus kitų įrodymų kontekste, pažymėtina, kad 2021 m. sausio 30 d. eismo įvykio deklaracijos 12 laukelyje, kuriame turi būti pažymėtos faktinės eismo įvykio aplinkybės, transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas nenurodė jokių duomenų, kurių pagrindu būtų galima nustatyti, ar prieš įvykį šios transporto priemonės valdytojas atliko persirikiavimo (ketinimo įsilieti į transporto srautą) manevrą, ar tęsė judėjimą ta pačia eismo juosta (nepažymėti 9 ir (arba) 10 eismo įvykio deklaracijos 12 laukelio punktai). Be to, eismo įvykio deklaracijos duomenys turi būti vertintini kartu su kitais įvykio dalyvių pateiktais ir draudiko surinktais įrodymais.

Transporto priemonės „Seat Leon“ valdytojos draudikui pateiktame pranešime apie įvykį taip pat nėra nurodyta, ar automobilio „VW Multivan“ valdytojas prieš įvykį atliko persirikiavimo (ketinimo įsilieti į transporto srautą) manevrą, tik nurodyta, kad „VW transporter vairuotojas važiuodamas greitėjimo juosta kliudė Seat Leon automobilį“. Tačiau 2021 m. sausio 2 d. transporto priemonės „Seat Leon“ valdytojos ADB „Gjensidige“ pateiktuose paaiškinimuose nurodyta: „Už sunkiasvorės transporto priemonės tolumoje dar mačiau automobilį, kuris judėjo išvažiavimu iš A5 kelio taip pat rodydamas posūkį į kairę ir ruošdamasis išvažiuoti greitėjimo juostos bei įsilieti į srautą, judantį Klaipėdos kryptimi.“

2021 m. sausio 18 d. transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas draudikui

pateiktuose paaiškinimuose nurodė, kad „automobilis „Seat Leon“ persirikiuojant iš antrosios eismo juostos kliudė pirmąją juosta važiuojančio „VW Multivan“ priekinį kairį ratlankį, sparną bei bampertį“. Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudikas 2021 m. rugsėjo 21 d. raštu kreipėsi į transporto priemonės „VW Multivan“ valdytoją ir informavo, kad atlieka papildomą įvykio aplinkybių tyrimą, todėl automobilio „VW Multivan“ valdytojo paprašė „pateikti kuo išsamesnius papildomus paaiškinimus dėl minimo įvykio aplinkybių: VW Multivan judėjimo trajektorija, važiavimo juosta, manevravimas / nemanevravimas tarp juostų, transporto priemonių padėtis susidūrimo metu bei kitos svarbios susidūrimo aplinkybės“.

Transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas 2021 m. rugsėjo 28 d. raštu draudikui pateiktuose paaiškinimuose nurodė: „2020 m. gruodžio 30 d. apie 9 val. ryto važiavau nuo Marijampolės pusės viaduko link Sargėnų Žemaičių plentu, dešiniąją kelio juosta. Važiavimo krypties nekeičiau, greitis buvo apie 60–70 km/h, kadangi buvo karantinas ir judėjimas buvo apribotas, nei šalia, nei gale automobilių nebuvo, tik priekyje važio sunkvežimis, jis persirikiavo į antrąją eismo juostą ir tuo metu lengvasis automobilis Seat dideliu greičiu atvažiavęs antrąją eismo juosta staigiai rikiavosi į pirmąją juostą, ko pasekoje kliudė mano vairuojamo automobilio priekinį kairį sparną, nesuvaldęs automobilio, Seat vairuotojas nulėkė nuo kelio ir kelis kartus apsisvertė. Padėjau vairuotojui išlipti iš automobilio. Paskambinau 112. Sužeistų nebuvo, todėl operatorė pasiūlė iškviešti tik policijos ekipažą eismo saugumui užtikrinti. Kol laukėme policijos Seat vairuotoja man aiškino, kad labai skuba pas klientus ir matė kaip sunkvežimis rikiavosi į antrą juostą, kad norėjo pralįsti tarp sunkvežimio ir manęs, todėl perjungė žemesnę pavarą ir padidino greitį. Atvažiavę du policijos ekipažai manęs klausė, kurioje juostoje aš važiavau. Man pasakius, kad važiavau pirma juosta, toliau jie kalbėjo ir aiškinosi tik su Seat vairuotoja. Moteris policijos darbuotojams aiškino, kad yra jos pagrindinis kelias, nes jos vyras taip jai sakė. Policijos pareigūnai vairuotojai paaiškino, kad ji neteisi rodydama kitų eismo dalyvių pavyzdžiais, kurie tuo metu važio, kad taip persirikiuoti neteisinga. Toliau aš pokalbyje nedalyvavau, laukiau savo automobilyje. Pareigūnų ir vairuotojos pokalbis ir aiškinimai truko apie 10–15 min. Pareigūnams mane pakvietus davė auto įvykio deklaraciją ir pasakė, kad įvykio kaltininkas yra Seat vairuotoja, patarė patiems užpildyti deklaraciją. Kol pildžiau deklaraciją vienas policijos ekipažas laukė, mes net kelis kartus klausėme, ar gerai pildome, kadangi nei aš, nei Seat vairuotoja nebuvo ankščiau pildę eismo įvykio deklaracijos. Užpildytą eismo įvykio deklaraciją parodėme policijos pareigūnams, šie patvirtino, kad viskas gerai ir išvažiavo.“

Kaip minėta, draudikas, vertindamas pareiškėjos ir transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojų nurodytas aplinkybes dėl eismo juostų, atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi nurodė, kad transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas kartu su 2021 m. rugsėjo 28 d. raštu pateiktais paaiškinimais draudikui pateikė eismo įvykio vietos nuotrauką (*Screenshot*), kurioje nurodė „VW Multivan“ važiavimo juostą. Draudikas pabrėžė, kad 2021 m. rugsėjo 28 d. transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojo pateikti papildomi paaiškinimai patvirtino, kad „VW Multivan“ vairuotojas važio greitėjimo / lėtėjimo juosta, kurią įvardina „pirmąją“, o vėliau – „dešiniąją“ juosta ir nekeitė važiavimo krypties“.

Vertinant šias draudiko nurodytas aplinkybes, atkreiptinas dėmesys į tai, kad duomenis apie eismo įvykio vietą draudikas pateikė Susisiekimo ministerijai ir Policijos departamentui, prašydamas pateikti paaiškinimus dėl įvykio dalyvių nurodytos įvykio situacijos teisinio reglamentavimo. Policijos departamento ir Susisiekimo ministerijos draudikui pateiktuose paaiškinimuose, taip pat ADB „Gjensidige“ Susisiekimo ministerijos pateiktuose paaiškinimuose pagal eismo įvykio duomenis (įskaitant ir duomenis apie eismo juostas, kuriomis abi įvykyje dalyvavusios transporto priemonės judėjo iki jų susidūrimo) buvo vertinta, kad įvykio situacijai yra taikytini KET išaiškinimai dėl eismo įvykių situacijų, kurios susidaro transporto priemonėms rikiuojantis kelyje su bendra lėtėjimo ir greitėjimo juosta. Darytina išvada, kad draudikas pagrįstai nurodė, jog transporto priemonės „VW Multivan“ vairuotojo paaiškinimuose nurodyta jo judėjimo juosta „pirma eismo juosta“ turi būti suprantama kaip „greitėjimo / lėtėjimo juosta“. Kaip pagrįstai nurodė draudikas, pareiškėja tvirtina, kad transporto priemonė „VW Multivan“ prieš įvykį judėjo „greitėjimo / lėtėjimo juosta“. Todėl draudiko nurodytas aplinkybes, kad transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas paaiškinimuose „greitėjimo / lėtėjimo juostą“ nurodė kaip „pirmąją eismo juostą“, įvertinus kitų įrodymų kontekste, darytina išvada, kad transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojo teiginys, kad jis judėjo „pirmąją eismo juosta“, neturėjo įtakos priimant draudiko sprendimą, ar įvykiui turi būti taikomos KET 112 punkto nuostatos.

Siekdamas nuginčyti argumentą, kad įvykiui turi būti taikomos KET 112 punkto

nuostatos, draudikas Lietuvos bankui pateikė transporto priemonių kompleksinių žalų eksperto atliktą įvykyje dalyvavusių transporto priemonių sugadinimų vertinimą (toliau – Ekspertinis vertinimas).

Ekspertiniame vertinime nurodyta, kad „automobilio VW Multivan priekinio kairės pusės besisukančio ratlankio kontaktų žymės atitinka vertikalias kontaktų žymes, esančias ant automobilio Seat Leon galinių dešinės pusės durų (galinėje dalyje) bei galinio sparno prieš galinį ratą (priekinėje dalyje), visi kiti išvardinti ant automobilio Seat Leon esantys apgaditimai yra patirti automobiliui po kontakto apvirtus. Esančių ir tarpusavyje suderinamų abiejų automobilių apgaditimų visuma leidžia daryti išvadą, kad automobilių padėtys kontakto metu buvo artimos lygiagrečiai. Automobilio Seat Leon galinių dešinės pusės durų sugadinimų intensyvumas, deformacija yra koncentruota daugiau priekinėje durų dalyje, sugadinimų kryptis nukreipta nuo galinės dalies į priekį, tai neabejotinai nurodo, kad automobilis VW Multivan kontakto metu važiuojo sąlyginai didesniu greičiu nei Seat Leon. Kad automobilis VW Multivan važiuojo tiesiai, t. y. nekeisdamas važiuojimo krypties į kairę, o automobilis Seat Leon keitė judėjimo kryptį į dešinę galima konstatuoti iš nesusidariusių ant automobilio Seat Leon galinio bamperio ir dešinės pusės galinio sparno apgaditimų, priešingu atveju automobiliui VW Multivan, važiuojant didesniu greičiu nei Seat Leon ir keičiant judėjimo kryptį į kairę bei kontaktuojant su važiuojančio tiesiai automobilio Seat Leon galinėmis durimis, kontakto metu automobilis Seat Leon pakeistų judėjimo kryptį į kairę ir savo galiniu bamperiu bei dešinės pusės galinio sparno galine dalimi (virš galinio dešinės pusės rato ir galinio bamperio) būtų neabejotinai turėjęs antrinį kontaktą su automobilio VW Multivan kairės pusės šonine dalimi už priekinio kairės pusės rato. Šiuo atveju automobilio VW Multivan kairės pusės šoninės detalės nėra apgadintos.“

Draudiko ekspertas, apibendrinamas atlikto tyrimo duomenis, konstatavo: „Eismo įvykyje dalyvavusių transporto priemonių apgaditimai – sugadinimų nebuvimas ant automobilio VW Multivan kairės pusės šoninių detalių už priekinio kairės pusės rato, bei automobilio Seat Leon galinio bamperio ir dešinės pusės galinio sparno galinėje dalyje (virš galinio dešinės pusės rato ir galinio bamperio) – patvirtina, jog VW Multivan nekeitė važiuojimo krypties į kairę, transporto priemonių susidūrimas įvyko Seat Leon pakeitus judėjimo kryptį į dešinę pusę.“

ADB „Gjensidige“ taip pat iš draudiko gavo transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojo 2021 m. rugsėjo 28 d. raštu pateiktus paaiškinimus apie įvykį. Vadovaudamasi pareiškėjos ir transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojo pateiktų paaiškinimų visuma, ADB „Gjensidige“ kreipėsi į UAB „Impulsana“ dėl įvykio situacijos techninio pobūdžio ekspertinio vertinimo (toliau – Ekspertinė išvada). Kadangi minėta Ekspertinė išvada buvo parengta, vertinant tas pačias įvykio aplinkybes ir tuos pačius tiek draudikui, tiek ADB „Gjensidige“ įvykio dalyvių pateiktus įrodymus, Ekspertinės išvados duomenys yra reikšmingi, nagrinėjant tarp draudiko ir pareiškėjos kilusį vartojimo ginčą.

Ekspertinėje išvadoje nurodyta, kad „iš automobilių sugadinimų, susidariusių dėl jų susidūrimo, intensyvumo nėra pagrindo teigti, kad automobilio VW greitis prieš pat susidūrimą buvo ženkliai didesnis, nei automobilio SEAT judėjimo greitis. Įvertinant šį aspektą bei automobilių vairuotojų paaiškinimuose nurodytus duomenis, techniniu požiūriu negalima spręsti, kad automobilio VW vairuotojas važiuojo didesniu nei leistinas duotoje kelio situacijoje greičiu. Techniniu požiūriu automobilio SEAT manevras persirikiuojant į gretimą eismo juostą galėjo trukti trumpą laiką. Todėl nėra pagrindo teigti, kad automobilio VW vairuotojas turėjo techninę galimybę išvengti susidūrimo pastebėjus, kad automobilis SEAT persirikiuoja į dešinę. Vadovaujantis eismo įvykio dalyvių parodymais, automobilio SEAT vairuotoja rikiavosi į dešinėje esančią lėtėjimo juostą, todėl įvažiuojant į šią eismo juostą šis automobilis turėjo būti pasisukęs priekiu nedideliu kampu link važiuojamosios dalies dešinio krašto. Įvertinant šią aplinkybę bei vadovaujantis nustatytais automobilių padėtimis pirminio kontakto metu, sprendžiant, kad prieš pat kontaktą automobilis VW važiuojo greitėjimo/lėtėjimo juosta daugiau lygiagrečiai važiuojamosios dalies kraštui. Todėl iš šių nustatytų požymių darytina išvada, kad prieš automobilių kontaktą, automobilis VW judėjo greitėjimo/lėtėjimo eismo juosta tiesiai.“

Ekspertinėje išvadoje taip pat pabrėžiama, kad „automobilio SEAT vairuotoja, prieš persirikiuojant į dešinę (į lėtėjimo juostą) privalėjo vadovautis Kelių eismo taisyklių 104 p. ir nesukliudyti gretima eismo juosta judėjusio automobilio VW. Automobilio SEAT vairuotojos veiksmai – persirikiuojant į dešinę susidūrė su gretima eismo juosta (greitėjimo / lėtėjimo juosta) judėjusiu automobiliu VW, techniniu požiūriu buvo nepriimtini ir turėjo priežastinį ryšį su buvusio eismo įvykiu, nes šiai vairuotojai įvykdžius Kelių eismo taisyklių 104 p. reikalavimą, buvęs eismo įvykis nebūtų kilęs. Techniniu požiūriu iš nustatytų aplinkybių nėra pagrindo teigti, kad automobilio VW vairuotojo veiksmai buvo nepriimtini ir turėjo priežastinį

ryšį su 2020-12-30 eismo įvykio kilimu. Todėl šį eismo įvykį sąlygojo automobilio SEAT vairuotojos aukščiau paminėti techniniu požiūriu nepriimtini veiksmai.”

Vertinant Ekspertinio vertinimo ir Ekspertinės išvados duomenis, pažymėtina, kad kasacinio teismo jurisprudencijoje išaiškinta, kad kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015). Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu jos duomenys neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių, ir jeigu eksperto išvados duomenys, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą.

Pažymėtina, kad Ekspertinio vertinimo ir Ekspertinės išvados duomenys yra išsamūs, nuoseklūs. Minėti techninio pobūdžio ekspertiniai vertinimai buvo parengti, remiantis surinkta pakankama informacija apie įvykio aplinkybes, išvados išplaukia iš atlikto tyrimo eigos. Todėl darytina išvada, kad pareiškėjos teiginiai, kad prieš įvykį transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas atliko persirikiavimo manevrą arba kad minėtas vairuotojas prieš įvykį galėjo viršyti leistiną greitį ir nebuvo pakankamai atsargus, negali paneigti specialistų parengtų išvadų apie įvykio situaciją.

Pareiškėjos nurodytos aplinkybės, kad iš karto po įvykio transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas nurodė, kad jos nepastebėjo, yra vertintinos kartu su Ekspertizės išvadoje nurodytais duomenimis, kad „techniniu požiūriu automobilio SEAT manevras persirikiuojant į gretimą eismo juostą galėjo trukti trumpą laiką. Todėl nėra pagrindo teigti, kad automobilio VW vairuotojas turėjo techninę galimybę išvengti susidūrimo pastebėjus, kad automobilis SEAT persirikiuoja į dešinę.“ Be to, vienu iš esminių argumentų, kuriuo pareiškėja siekė pagrįsti aplinkybes, kad įvykiui yra taikytinas KET 112 punktas, pareiškėja nurodė draudiko ginčijamą ženklą Nr. 203 vietoje, kurioje įvyko įvykis, galiojimą. Tačiau Susisiekimo ministerijos pateiktame paaiškinime nurodyta, kad „daugeliu atveju tokio tipo sankryžose prieš greitėjimo juostą įrengiamas pirmumo kelio ženklas Nr. 203 „Duoti kelią“, kuris papildomai informuoja greitėjimo juosta važiuojantį vairuotoją *apie pareigą įsiliesiant į transporto srautą (rikiuojantis)* duoti kelią kitiems vairuotojams“. Kadangi Susisiekimo ministerijos pateikti paaiškinimai patvirtina, kad tuo atveju, kai greitėjimo juosta važiuojančio automobilio vairuotojas neketina įsiliesti į srautą (t. y. nesirikiuoja), t. y. toliau važiuoja savo eismo juosta, kuri pereina į lėtėjimo juostą, persirikiavimui keliami reikalavimai duoti kelią gretima eismo juosta važiuojančiam transportui nėra taikomi. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad ginčo šalių nurodytų aplinkybių dėl ženklo Nr. 203 galiojimo ribų, ekspertinio techninio pobūdžio vertinimų duomenims pagrindus, kad įvykiui negali būti taikomos KET 112 punkto nuostatos, vertinimas yra teisiškai nereikšmingas.

Pareiškėja taip pat nurodė, kad transporto priemonės „Seat Leon“ valdytoja nepagrįstai 2020 m. gruodžio 30 d. eismo įvykio deklaracijoje savo parašu patvirtino prisiimanti atsakomybę už įvykio kilimą. Pareiškėjos teigimu, įvykus įvykiui, policijos pareigūnai bendravo su transporto priemonės „VW Multivan“ valdytoju, beje, jie, priešingai, nei nurodo minėtos transporto priemonės valdytojas, eismo įvykio deklaracijos įvykio dalyviams pildyti nepadėjo. Transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas 2021 m. rugsėjo 28 d. draudikui pateiktuose papildomuose paaiškinimuose nurodė, kad transporto priemonės „Seat Leon“ valdytoja po įvykio 10–15 minučių bendravo su policijos pareigūnais. Transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojo teigimu, policijos pareigūnai nurodė, kad automobilio „Seat Leon“ valdytoja yra atsakinga už įvykio metu padarytą žalą, įvykio dalyvių prašymu patikrino užpildytos eismo įvykio deklaracijos duomenis ir patvirtino, kad eismo įvykio deklaracija yra užpildyta teisingai.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad transporto priemonės „Seat Leon“ valdytoja 2021 m. kovo 30 d. raštu kreipėsi į Lietuvos kelių policijos tarnybą, paprašydama suteikti informaciją, kokie įvykio dalyvių paaiškinimai buvo surinkti, į įvykio vietą atvykus policijos pareigūnams, ir kokios įvykio aplinkybės policijos pareigūnų buvo užfiksuotos įvykio vietoje. 2021 m. balandžio 12 d. Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato patrulių rinktinės raštu transporto priemonės „Seat Leon“ valdytoja buvo informuota, kad, įvykio dalyviams užpildžius eismo įvykio deklaraciją, įvykio aplinkybės policijos pareigūnų nebuvo užfiksuotos. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad įvykio dalyvių prieštaraujantys paaiškinimai negali būti patikrinti, vadovaujantis rašytiniais įrodymais apie įvykio vietoje buvusių policijos pareigūnų užfiksuotas įvykio aplinkybes. Tačiau, vertinant įvykio dalyvių prieštaraujančius

paaiškinimus apie eismo įvykio deklaracijos pildymą, reikšminga aplinkybė yra pripažįstami duomenys, kad Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija ir Policijos departamentas neturėjo jokių pastabų dėl Projekte siūlomo KET 112 straipsnio tikslinimo. Todėl šios nuostatos į įvykio vietą iškvieštų policijos pareigūnų turėjo būti vertinamos taip, kaip jas vertina Susisiekimo ministerija.

Kaip minėta, Susisiekimo ministerijos vertinimu, „kai greitėjimo juosta važiuojančio automobilio vairuotojas neketina įsilieti į srautą (t. y. nesirikiuoja), t. y. toliau važiuoja savo eismo juosta, kuri pereina į lėtėjimo juosta, ir ketina pasukti į dešinę, KET 112 punktas netaikytinas, o kito automobilio vairuotojui, kuris ketina persirikiuoti į lėtėjimo juosta, taikomi KET 101 ir 104 punktai.“ KET 102 punkte nustatyta, kad, įvažiuodamas į kelią iš esančių šalia jo teritorijų, vairuotojas privalo duoti kelią juo važiuojančioms transporto priemonėms (dviračiams ir kitoms). KET 104 punktas įtvirtina, kad, persirikiuodamas vairuotojas privalo duoti kelią transporto priemonėms, važiuojančioms gretima eismo juosta ta pačia kryptimi. Jeigu ta pačia kryptimi važiuojančios transporto priemonės persirikiuoja kartu, vairuotojas privalo duoti kelią dešinėje esančiai transporto priemonei.

Ekspertinėje išvadoje nurodyta, kad „automobilio SEAT vairuotoja, prieš persirikiuojant į dešinę (į lėtėjimo juosta) privalėjo vadovautis Kelių eismo taisyklių 104 p. ir nesukliudyti gretima eismo juosta judėjusio automobilio VW. Automobilio SEAT vairuotojos veiksmai – persirikiuojant į dešinę susidūrė su gretima eismo juosta (greitėjimo / lėtėjimo juosta) judėjusiu automobiliu VW, techniniu požiūriu buvo nepriimtini ir turėjo priežastinį ryšį su buvusio eismo įvykio kilimu, nes šiai vairuotojai įvykdžius Kelių eismo taisyklių 104 p. reikalavimą, buvęs eismo įvykis nebūtų kilęs.“ Kaip minėta, pareiškėjos teiginiai, jog Įvykiui yra taikytinos KET 112 straipsnio nuostatos, negali nuginčyti kvalifikuotų specialistų išvadų. Be to, pareiškėja nepateikė jokių kitų įrodymų, kurie nuginčytų Ekspertinio vertinimo ir Ekspertinės išvados duomenis ir leistų suabejoti 2020 m. gruodžio 30 d. eismo įvykio deklaracijoje nurodytomis aplinkybėmis dėl automobilio „Seat Leon“ vairuotojos atsakomybės už Įvykio kilimą fakto patvirtinimo. Be to, atsižvelgiant į tai, kad abu Įvykio dalyviai pateiktuose paaiškinimuose apie Įvykį patvirtino, kad į Įvykio vietą atvykę policijos pareigūnai taip pat nurodė, kad už Įvykio kilimą yra atsakinga transporto priemonės „Seat Leon“ valdytoja, yra pagrindas teigti, kad policijos pareigūnų ir ekspertines išvadas parengusių specialistų vertinimas, kaip įvyko Įvykis, sutampa.

Kadangi draudiko pateikti įrodymai nuginčijo pareiškėjos teiginius, kad Įvykiui turi būti taikomos KET 112 straipsnio nuostatos, įvertinus aplinkybę, kad Lietuvos bankui nebuvo pateikta objektyvių duomenų, galinčių pagrįsti, kad transporto priemonės „VW Multivan“ valdytojas iki Įvykio pažeidė KET reikalavimus, o Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visuma suteikia pagrindą konstatuoti, kad transporto priemonės „Seat Leon“ valdytoja prieš Įvykį nesilaikė KET 104 punkto reikalavimų ir tai lėmė Įvykio kilimą, darytina išvada, kad draudiko sprendimas, kad transporto priemonės „Seat Leon“ valdytojai dėl Įvykio kyla civilinė atsakomybė, yra pagrįstas, o pareiškėjos reikalavimas išmokėti Įvykio metu transporto priemonei „Seat Leon“ padarytą žalą atlyginančią draudimo išmoką yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.